

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci žalobcu: **J. F.**, proti žalovanému **Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny**, Špitálska č. 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. AA/2009/03890-NSVROPPK/Rk z 9. februára 2009, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/149/2009 - 35 zo dňa 21. októbra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/149/2009 - 35 zo dňa 21. októbra 2010 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trnave podľa § 250j ods. 2 písm. c/ a d/ OSP zrušil rozhodnutie žalovaného č. AA/2009/03890-NSVROPPK/Rk z 9. februára 2009 ako aj rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda (ďalej aj „prvostupňový správny orgán“) č. 2008/25666/003 z 11. decembra 2008, ktorým žalobcovi nebol priznaný

peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca požiadal o peňažný príspevok ešte za účinnosti zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov. Počas odvolacieho správneho konania nadobudol dňom 1.1.2009 účinnosť zákon č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zák.č. 447/2008 Z.z.“). Z administratívneho spisu krajský súd zistil, že pri posudzovaní nároku na peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou, ako aj nároku na peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla tak prvostupňový správny orgán ako aj odvolací orgán vydali vždy len jeden komplexný posudok. Podľa posudku prvostupňového orgánu zo dňa 27. novembra 2008 jedinou priznanou kompenzáciou bol peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie. Krajský súd považoval prvostupňové rozhodnutie za absolútne nepreskúmateľné, lebo odkazuje len na posudok, z ktorého nie je zrejmé, z akých lekárskejších správ posudkový lekár vychádzal. Uvedený nedostatok nezhojil ani posudok odvolacieho správneho orgánu – žalovaného, keďže z neho taktiež nie je zrejmé, na podklade akých lekárskejších správ je založený záver o nepriznaní peňažného príspevku, čo podľa názoru krajského súdu činí obidve napadnuté rozhodnutia nepreskúmateľnými. Aj keď sa krajský súd stotožnil s názorom žalovaného, že v prípade predmetného peňažného príspevku ide o výlučne fakultatívnu dávku, ktorá nemusí byť ani v prípade splnenia všetkých zákonných podmienok priznaná, konštatoval, že žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal riadne dokazovanie, kde mali byť použité lekárske správy predložené žalobcom. Podľa § 250k ods. 1 OSP v konaní úspešnému žalobcovi nepriznal náhradu trov konania, pretože mu žiadne nevznikli.

Proti rozsudku prvostupňového súdu podal odvolanie žalovaný. Žiadal napadnutý prvostupňový rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť. Poukazoval na to, že v konaní prvostupňového súdu došlo k vadám, uvedeným v § 205 ods. 2 písm. a/ OSP, keď prvostupňový súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Namietol, že prvostupňový súd

preskúmaval zákonnosť rozhodnutia žalovaného nad rámec žaloby, lebo žalobca v žalobe nepoukazoval na to, že by nebola preskúmaná jeho zdravotná dokumentácia.

Žalovaný ďalej tvrdil, že v zákone č. 195/1998 Z.z. nie je explicitne stanovená povinnosť, že priamo v posudku musí byť uvedená zdravotná dokumentácia, na základe ktorej bola stanovená miera funkčnej poruchy osoby so zdravotným ťažkým postihnutím. Poukazoval na záznam lekára oddelenia posudkovej činnosti zo dňa 18. novembra 2008, v ktorom sú presne citované lekárske nálezy a správy, na základe ktorých žalovaný posúdil žalobcu z hľadiska medicínskeho. Išlo o nálezy gastroenterológa z 18. marca, 29. apríla a 30. októbra 2008 ako aj ďalších odborných lekárov, ktoré sú presne citované v zázname lekára. Na základe uvedenej zdravotnej dokumentácie bol v tomto zázname komplexne zhodnotený zdravotný stav žalobcu, sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia a bola v ňom stanovená miera funkčnej poruchy. Pre účely rozhodnutia je v ňom uvedené, že žalobca nie je odkázaný na individuálnu hromadnú dopravu. Žalovaný poukázal na šetrenie u žalobcu, ktorého súčasťou je Záznam zo získavania informácií k sociálnej anamnéze občana so ZŤP zo dňa 24. novembra 2008, ktorý nadväzuje na záznam zo dňa 27. mája 2008, z ktorých je zrejmé, že žalobca nie je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, prepravuje sa sám; s obsahom týchto záznamov žalobca súhlasil, čo potvrdil aj svojimi podpismi. Na základe týchto dvoch zhodnutí žalobcu bol v súlade s § 57 ods. 1 a 2 zákona č. 195/1998 Z.z. vydaný posudok, v ktorom bolo aj zdôvodnené, prečo sa žalobcovi nenavrhuje priznať žiadaný príspevok. V druhostupňovom správnom konaní na základe predloženej zdravotnej dokumentácie bol podľa § 11 posudkovým lekárom ústredia dňa 28. januára 2009 na základe záverov Záznamu lekára Odboru posudkových činností ústredia k stanoveniu miery funkčnej poruchy zo dňa 26. augusta 2008 v spojení s doloženou najaktuálnejšou zdravotnou dokumentáciou vypracovaný lekársky posudok, ktorý obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti, okrem iného aj zdravotnú dokumentáciu, z ktorej bol posudok spracovaný, ako aj dôvod neposkytnutia požadovaného príspevku na prevádzku osobného motorového vozidla. V tomto posudku bol žalobca posúdený v oblasti gastroenterológie, kardiológie a na základe vyšetrenia všeobecného lekára. V posudku sú na základe doloženej zdravotnej dokumentácie presne stanovené závery k jednotlivým druhom odkázanosti žalobcu na kompenzáciu. Podľa záveru lekárskeho posudku žalobca je plne pohyblivý bez kompenzačnej pomôcky, schopný cestovania, vrátane premiestňovania sa k vozidlu hromadnej dopravy, je schopný nastupovať a vystupovať z prostriedkov hromadnej

dopravy, ako aj zvládnuť inú situáciu aj bez pomoci inej osoby. Tento lekársky posudok potom bol podkladom pre vypracovanie komplexného posudku. Žalovaný poukázal na § 15 zákona č. 447/2008 Z.z. a vyslovil názor, že komplexný posudok možno použiť aj pre vydávanie rozhodnutí pre viaceré druhy rozhodnutí o poskytnutí príspevkov. Na základe uvedeného odvolateľ konštatoval, že správne orgány vykonali vyhodnotením zdravotnej dokumentácie žalobcu riadne dokazovanie v súlade s § 34 zákona o správnom konaní, a preto žiadal, aby odvolací súd odvolaniu žalovaného vyhovel.

Žalobca žiadal napadnuté rozhodnutie ako zákonné potvrdiť, poukázal na zdravotné problémy a postihnutie, ktoré špecifikoval rovnako v žalobe. Ďalej uviedol, že od posledného posudku (2008) bol ročne 3-4x hospitalizovaný a nevedie plnohodnotný život.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno vyhovieť.

Z administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že v konaní podľa zákona č. 195/2008 Z.z. (účinného do 31.12.2008 a podľa zákona č. 447/2008 Z.z. účinného od 1.1.2009) sa žalobca domáhal priznania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov v súvislosti so zabezpečením prevádzky motorového vozidla.

Podľa posudku z 27. novembra 2008 č. POS:1231/08/Pal– č. spisu D08/22533 TJ ako aj komplexného posudku vypracovaného druhostupňovým správnym orgánom z 29. januára 2009 č. AA/2009/04017-NSVOPČ žalobca po zohľadnení predložených odborných lekárskeho nálezov, nachádzajúcich sa v dokumentácii, nie je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, lebo z jeho zdravotnej dokumentácie nebol zistený funkčný deficit v oblasti mobility ani žiadna iná situácia, ktorá by znemožňovala alebo obmedzovala mobilitu žalobcu do takej miery, aby bol odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

Žalobca v žalobe namietal, že na individuálnu prepravu je odkázaný okrem iného z dôvodu častej hnačky (aj 12x za deň), a preto je pre neho nemysliteľné, aby využíval

hromadnú dopravu. Z uvedeného dôvodu odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku žalovaného, že prvostupňový súd preskúmaval napadnuté rozhodnutia nad rozsah žaloby.

Komplexný posudok podľa § 15 zák.č. 447/2008 Z.z. má byť vydaný na základe lekárskeho posudku (§ 11 ods. 11 v spojení s § 14 ods. 6 cit. zákona). Odvolací súd má zato, že v prípade žiadosti o viacero kompenzácií stačí vyhotoviť jeden komplexný posudok, tento však musí byť dostatočný na účely posúdenia každého jednotlivého uplatneného nároku. Nie je povinnosťou správnych orgánov uvádzať v posudku komplexnú zdravotnú dokumentáciu. Zdravotná dokumentácia je prvotným podkladom pre vyjadrenie posudkového lekára, vypracovanie komplexného posudku a vydanie rozhodnutia o nároku na kompenzáciu. Z posudku však musí byť zrejmé, ktoré nálezy a ich obsah boli rozhodujúce pre posúdenie a závery posudku a taktiež musí byť zrejmé, prečo iné lekárske nálezy prípadne nemajú vplyv na závery posudku. V posudku je potrebné vyhodnotiť i sociálne dôsledky postihnutia, a to aj z hľadiska posúdenia dôvodnosti tvrdení žiadateľa a presvedčivo zdôvodniť jednotlivé závery. Lekárske nálezy, na ktoré sa posudok odvoláva, musia byť súčasťou posudkového spisu.

Podľa § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z. fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti

- a) premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť,
- b) nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy alebo
- c) zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia *inú situáciu* vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy najmä z dôvodu poruchy správania pri duševných ochoreniach, vertebrobasilárnej insuficiencie s ťažkými závratmi, straty dvoch končatín, kardiopulmonálnej nedostatočnosti ťažkého stupňa alebo ťažkej poruchy sfinkterov.

V rámci sociálnej posudkovej činnosti je v zmysle § 13 ods. 1 písm. d/ v spojení s § 14 ods. 6 zák.č. 447/2008 Z.z. potrebné na základe relevantných podkladov v posudku posúdiť okrem iného aj to, či žiadateľ o kompenzáciu podľa § 38 ods.1 písm. b/ bodu 2 zák.č. 447/2008 Z.z. je z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia schopný zvládnuť *inú situáciu* vo vozidle verejnej hromadnej dopravy a v prostriedku železničnej dopravy. Pokiaľ zákonodarca stanovil, že také posúdenie je potrebné najmä z dôvodu poruchy správania pri duševných ochoreniach, vertebrobasiliárnej insuficiencie s ťažkými závratmi, strate dvoch končatín, kardiopulmonálnej nedostatočnosti ťažkého stupňa alebo ťažkej poruchy sfinkterov, ustanovenie § 14 ods. 6 písm. c/ zákona č. 447/2008 Z.z. nemožno aplikovať len z hľadiska tam príkladmo (slovom „najmä“) uvedených ochorení a postihnutí, ale treba posúdiť, či aj iné ťažké zdravotné postihnutie nemá vplyv na schopnosť žiadateľa zvládnuť *inú situáciu* v týchto prostriedkoch.

Podľa názoru odvolacieho súdu bolo potrebné, aby v posudku bola vyhodnotená i schopnosť žalobcu zvládnuť *inú situáciu*, t.j. v jeho prípade tvrdené časté hnačkovité stolice v priebehu dňa. Týmto tvrdením žalobcu, navyše podloženým aj lekárskymi správami založenými v administratívnom spise, sa správne orgány nezaoberali a ani z posudkov, ktoré boli podkladom rozhodnutí, nevyplýva, že by taká okolnosť bola pri posudzovaní vzatá do úvahy. Z uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k záveru, že správne orgány nedostatočne zistili skutočný stav veci, a preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

V ďalšom konaní bude potrebné pred rozhodnutím vo veci zadovážiť si nový sociálny a lekársky posudok s vyhodnotením, či zdravotné ťažkosti (poruchy tráviaceho ústrojenstva a častá hnačkovitá stolica) ovplyvňujú charakter a rozsah mobility žalobcu vo väzbe na zvládnutie inej situácie pri cestovaní vozidlom verejnej hromadnej dopravy a železničnej dopravy. Pri novom posúdení je potrebné prihliadnuť už aj na prípadné novšie lekárske nálezy.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c ods. 1 prvá veta OSP tak, že žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo žalobca si žiadne trovy tohto konania neuplatnil.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 30. marca 2011

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková